

ผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอดจะต้องเผชิญกับความทุกข์ทรมานเป็นอย่างมาก พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพเหมาะสมจึงมีความสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุที่เป็นโรคมะเร็งปอดสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ การวิจัยแบบหาความสัมพันธ์เชิงทำนายครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมในผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอด และอำนาจในการทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอดตามกรอบแนวคิดพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของเพนเดอร์ (Pender, 1996) เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก เป็นผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอด จำนวน 100 ราย ที่มารับการตรวจรักษาที่ห้องตรวจโรคมะเร็งแผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลมหาราช นครเชียงใหม่ ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2547 เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมของผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอด แต่ละส่วนของแบบสอบถามได้รับการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาสูงกว่า .80 และตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้อย่างน้อย .90 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างมีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพโดยรวมในระดับเหมาะสมปานกลาง มีพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพรายด้านในด้านโภชนาการและด้านการจัดการกับความเครียดอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ส่วนด้านความรับผิดชอบต่อสุขภาพ กิจกรรมทางกาย สัมพันธภาพระหว่างบุคคล และการเจริญทางจิตวิญญาณอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง
2. กลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน และการสนับสนุนทางสังคมอยู่ในระดับปานกลาง
3. การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ การรับรู้สมรรถนะแห่งตน การสนับสนุนทางสังคม และการรับรู้อุปสรรคของพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอดได้ร้อยละ 84.5 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับบุคลากรทางด้านสุขภาพในการวางแผนเพื่อส่งเสริมการปฏิบัติพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุโรคมะเร็งปอดที่ถูกต้องเหมาะสมต่อไป

Elderly people with lung cancer have to face many sufferings. Appropriate health promoting behaviors are considered to be important for increasing quality of life for such people. The purpose of this predictive correlation study was to investigate health promoting behaviors, their perceived benefits and perceived barriers as well as perceived self-efficacy, social support and predicting factors among the elderly lung cancer. The Health Promoting Model developed by Pender (1996) was adopted to be a conceptual framework of this study. The 100 study sample, attending at the oncology out patient unit of Maharaj Nakorn Chiang Mai Hospital during June to August, 2004 were chosen conveniently. The research instrument was a questionnaire consisting of a Demographic Data Recording Form, Health Promoting Behaviors, Perceived Benefits of Health Promoting Behaviors, Perceived Barriers to Health Promoting Behaviors, Perceived Self-efficacy and Social Support. The content validity of this questionnaire was approved by the experts and its CVI values was over .80, and the reliability values of Cronbach's alpha coefficient of each part of a questionnaire was at least .90. Data were analyzed using descriptive statistics and stepwise multiple regression.

The results of the study revealed that:

1. Subjects had a moderately appropriate level of overall health promoting behaviors. Considering each aspect of health promoting behaviors, nutrition and stress management were at a highly appropriate level whereas health responsibility, physical activity, interpersonal relations and spiritual growth were at a moderately appropriate level;
2. Subjects had a moderate level of perceived benefits of health promoting behaviors, perceived barriers to health promoting, perceived self-efficacy and social support; and
3. Perceived benefits of health promoting behaviors, perceived self-efficacy, social support and perceived barriers to health promoting behaviors, could together explain the variation of health promoting behaviors at 84.5 percentage ($p < .05$).

The results of this study, hence, could be used as baseline information for health personnel when planning appropriate health promoting behaviors for the elderly with lung cancer.